

Danmarks Lærerforening

DM – Landsklubben for professionshøjskoler

15. april 2008

Det handler om at sikre én fælles læreruddannelse af høj kvalitet

Læreruddannelsen er igen til debat. Mange aktører giver i øjeblikket deres bud på en ny læreruddannelse. Det er som udgangspunkt positivt, at der er fokus på uddannelsen. Men beklageligvis handler debatten i høj grad om, *hvem* der skal kunne udbyde en læreruddannelse, den handler om flere *forskellige* læreruddannelser, og den handler om, hvem der kan beslutte etableringen af (nye) læreruddannelser.

Danmarks Lærerforening og Landsklubben for professionshøjskoler i DM finder det nødvendigt, at indsatsen i stedet fokuserer på

- at der fortsat skal være én fælles læreruddannelse, så alle skoler sikres lærere, der er uddannet ud fra samme (høje) krav til kvaliteten i læreruddannelsen
- at eventuelle nye tiltag derfor bør være *forsøg*, der skal evalueres og bruges som grundlag for ændringer af den fælles læreruddannelse
- at igangsætning af forsøg på området bør ske som resultat af en politisk beslutning i folketinget, da det er vigtigt med en fortsat bred politisk opbakning til uddannelsen
- at det afgørende ikke skal være, hvem der kan indgå i forsøg med læreruddannelsen, men at alle aktører opfylder de samme krav til indholdet i uddannelsen, så denne tager udgangspunkt i folkeskolens behov

Læreruddannelsen blev ændret i 2006, og det første hold studerende færdiggør første år på den nye uddannelse denne sommer. Debatten om supplerende læreruddannelser og de mange ansøgninger med skiftende indhold skaber en tiltagende usikkerhed om uddannelsens fremtid og om lærerprofessionens fremtidige kvalifikationer. Usikkerheden er ikke hensigtsmæssig i den nuværende rekrutteringssituation for lærerfaget. Derimod kan regeringens udspil om en forskningsbaseret læreruddannelse godt være udgangspunktet for en konkretisering af, hvordan læreruddannelsen kan styrkes.

Det er afgørende, at læreruddannelsen sikrer kvalificerede lærere til at undervise i folkeskolen. Læreruddannelsen skal derfor fortsat være funderet i lov om uddannelse til lærer i folkeskolen. Såvel undervisningen i linjefagene som undervisningen i de pædagogisk/diaktiske fag skal være målrettet arbejdet i folkeskolen. Derfor skal der være tale om én fælles læreruddannelse. Det fælles fundament for professionen er derudover forudsætningen for, at samarbejdet om undervisning kan ske på et højt fagligt niveau. Behovet for at kunne rekruttere til lærerstudiet kalder ligeledes på, at der etableres én læreruddannelse, som kan gøre gennemførelse af studiet og det efterfølgende arbejde som lærer i folkeskolen attraktivt.

Vi skal derfor opfordre til, at der skabes politisk samling om, hvilke kvalifikationer der skal være opfyldt for at være lærer i folkeskolen, og at en fremtidig læreruddannelse konstrueres, så den lever op til kvalifikationskravene. Vi har følgende bud på kravene til fremtidens uddannelse:

Læreruddannelse skal gøre lærere i stand til at

- planlægge, gennemføre og evaluere undervisning på et fagligt og fagdidaktisk højt niveau
- begrunde valg og handlinger på et pædagogisk, fagligt og didaktisk grundlag
- udvikle såvel egen undervisningspraksis som bidrage til fælles udvikling i skolens faglige miljø
- udøve deres praksis i forhold til de konkrete elever i klassen med udgangspunkt i en grundlæggende pædagogisk og psykologisk viden om børn og deres udviklingsmuligheder
- være bærende elementer i skolen som kulturel institution, der forbereder eleverne til at deltage i dansk demokratisk livsform og i folkestyrets principper og værdier

Vi mener, at fremtidens læreruddannelse skal modsvare de højere krav, der stilles til lærerne i folkeskolen. Uddannelsen bør derfor indeholde følgende for at kunne kvalificere til undervisning i folkeskolen i henhold til folkeskolelovens § 28 stk. 1

- uddannelsen kvalificerer til undervisning i 3 af folkeskolens fag
- uddannelsens faglige indhold er kendetegnet ved, at didaktik, praktik, kendskab til forskning og analyse af undersøgelser er integrerede dele af fagene
- uddannelsen er en 5-årig uddannelse og svarer dermed til en uddannelse på kandidatniveau

Et forsøg med en ny læreruddannelse må derfor forholde sig til ovenstående målsætninger.

Lærere med faglige kvalifikationer i 3 af folkeskolens fag

Samarbejdet om undervisningen stiller krav om, at lærere har et syn på undervisningen, som rækker ud over det enkelte fag. En uddannelse med fagdidaktiske kompetencer i mere end ét fag vil understøtte, at lærere har et bredt fagsyn. Dette er en nødvendig forudsætning for et kvalificeret samarbejde om undervisningen.

Undervisningen skal foregå på et højt fagligt niveau, og derfor bør den varetages af lærere med liniefagsuddannelse. Arbejdets organisering i team stiller ligeledes krav om, at lærere kan varetage undervisning i mere end ét fag, idet der i modsat fald vil være et uoverskueligt antal samarbejdsflader om hver enkelt klasse og for hver enkelt lærer.

Uddannelsens faglige indhold

En lærers faglighed er først og fremmest en didaktisk faglighed. Læreruddannelsen som helhed er på kandidatniveau, men indholdsmæssigt ligner linjefagene ikke traditionelle universitetsfag, da didaktik, praktik og professionsretning er en integreret del af fagene. Fremtidens lærere skal kunne reflektere over egen praksis og relatere den til didaktisk forskning samt forholde sig kritisk til metoder, lærebøger, undersøgelser og forskning. Læreruddannelsens fagindhold er samspillet mellem linjefag, pædagogik, sociologi, psykologi og praksisperioder på skolerne, således at praksiserfaringer knyttes an til uddannelsens øvrige indhold.

5-årig uddannelse på kandidatniveau

Fremtidens læreruddannelse er en 5-årig uddannelse. Den professionelle lærer i folkeskolen skal kunne foretage valg af materiale og metode på et meget højt niveau for at sikre fagligheden i skolen. Som beskrevet i *Ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse* fra maj 2007 indebærer begrebet kandidatniveau bl.a., at den studerende erhverver viden, som er baseret på højeste internationale forskning, at den studerende kan forstå og forholde sig kritisk til fagområdets/ernes viden og at den studerende kan vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige metoder, redskaber og generelle færdigheder.

I forhold til den komplekse funktion i skolens hverdag, hvor læreren indgår i mange forskellige samarbejdsrelationer, og hvor udviklingsprocesser er en integreret del af det faglige miljø, mener vi, at læreren skal have kompetencer på kandidatniveau for at kunne leve op til de krav, der stilles til lærere i dag.